

[Alice Hedegaard]

Når jeg nu mere eller mindre anklager forældrene, så må jeg retfærdigvis også forsvare dem. De er ofte udsat for et hårdt arbejdspress, hvor begge har udejob for at kunne klare sig økonomisk, og i dag, hvor folks bolig er et spekulationsobjekt, er alene boligudgifterne en meget stor belastning. Et parcelhus koster ofte 50.000 kr., 60.000 kr. eller 80.000 kr. om året, og det kræver trods alt en stor indtægt at klare denne udgift. Ejerlejlighedernes pris er ikke væsentlig mindre, og at få en almindelig lejlighed til leje er som at vinde i tipning.

For at give deres børn og sig selv et materielt godt miljø kan mange i denne stræben glemme det menneskelige, som er mere vigtigt end noget andet. TV, som kan være både godt og oplysende, har en stor del af skylden for, at folk glemmer at tale sammen og at beskæftige sig med hinandens problemer. Det er jo lettere at åbne for kassen og dér få hele verdens problemer belyst, end det er at tage stilling til sin egen lille families problemer, specielt hvis man er træt efter en lang arbejdsdag.

Men så kommer vi til, hvem der har ansvaret for, at forholdene er som omtalt, og dér finder vi den egentlig skyldige, samfundet. Jeg tror nok, at forældrenes skyld er lille i forhold hertil. Det økonomiske pres bør aldrig være så stort, at børnene bliver tabere i en familie. Statens formynderskab må aldrig blive så stort, at borgerne glemmer, at de er selvstændige individer, der bør og skal bestemme over deres egen og deres børns tilværelse, bl. a. ved at de ikke forlader sig på, at institutioner og skoler kan og skal forme deres børn. Der er tale om en hårfin balancekunst. Samfundet skal på den ene side optræde som et sikkerhedsnet for de svageste, men må som modydelse ikke fratage dem deres personlige frihed og ansvar.

Det er helt givet, at børn og unge bliver de store tabere i vor økonomiske krise. Der foreligger undersøgelser, der viser, at ungdomskriminaliteten, bl. a. grov vold, er steget i takt med arbejdsløsheden. Det uheldige miljø, der opstår i dårlige tider, rammer specielt de unge. Det er ofte forældrenes trængte situation, der smitter af på de unge, som i den dårligst stillede del af befolkningen ofte henvises til arbejdsløshed, som igen grundet lediggang kan føre til kriminalitet. Derfor er det stadig de voksnes holdning, der skal æn-

dres. Det er deres ansvar. Derfor er det de voksne, forældrene, der først og fremmest skal vejledes og hjælpes til større forståelse af deres børns behov. Det er stadig muligt at skabe glade, tilfredse og tillidsfulde unge ved hjælp af kærlighed, forståelse og omsorg i form af tid til at høre på de unges problemer og tid til at vejlede dem.

Nu ved jeg godt, at der findes forældre, der trods måske god vilje ikke er i stand til at yde deres børn denne hjælp til deres udvikling og til at skabe dem en god tilværelse. Det kan skyldes mange ting, som vi nok ikke har den store indflydelse på. Det at blive et hæderligt menneske er jo ikke blot til glæde for samfundet, men i høj grad til glæde for det enkelte menneske.

Når man som jeg tilbringer flere timer i S-tog og busser hver dag, har man en glimrende lejlighed til at få lidt indsigt i de unge menneskers problemer. Jeg indrømmer, at jeg ofte chokeres over deres udtalelser. Nu behøver man ikke ligefrem at aflytte deres samtaler, vil jeg forsvare mig med. De foregår med en stemmeføring, der umuliggør at overhøre dem. Når man ud over deres samtaler tager hele deres adfærd i betragtning, er det egentlig fantastisk nedslående. De udviser en enorm ligegyldighed og foragt for alt og alle. Dette at de som oftest planter deres støvler og træsko på sæderne, samme sæder, som de ynder at skære i med en kniv, samt deres forkærlighed for at rive askebægre af, giver udtryk for enten en foragt for værdier, en ødelæggelsestrang eller en demonstration af, at de er revnende ligeglade med det hele. Det er alt sammen ting, der kan forurolige én. At de samme unge mennesker som oftest er understyret med et rigeligt øllager til at udstå rejsetiden med, gør, at de ofte bliver endnu mere aggressive.

Jeg oplevede forleden en samtale mellem tre unge mennesker. De var åbenbart godt kendt med politi og anden øvrighed. Stort set gik deres samtale ud på at give hinanden gode råd om, hvordan man bedst sparkede, slog og generede sine medborgere og specielt politiet. Der faldt også bemærkninger om deres forældres og deres åbenbart manglende gensidige interesse for hinanden. Deres rejse mål den dag var Nyhavn, og formålet var at drikke og dernæst at gå ud og lave ballade. Der blev også berettet om den foregående aftenes succes med at ødelægge en camping-